

HEALTH AND ECONOMIC IMPACT OF SUBCUTANEOUS ALLERGEN IMMUNOTHERAPY IN PATIENTS WITH POLLEN-INDUCED ALLERGIC RHINOCONJUNCTIVITIS: REAL-WORD EVIDENCE FROM THE CZECH REPUBLIC

Zdravotní a ekonomický účinek subkutánní alergénové imunoterapie u pacientů s pylovou alergickou rhinokonjunktivitidou: poznatky z reálné klinické praxe z České republiky

Barbora Turková, Jan Tužil, Barbora Pilnáčková, Helena Doležalová, Daniela Štrosová, Vít Petřů, Ester Seberová, Tomáš Doležal

Immunotherapy 2022; 14: 1109-1120

Zhruba každý pátý člověk v západním světě trpí alergickou rhinitidou (AR). Její prevalence se v posledních 60 letech neustále zvyšuje a v některých evropských zemích může být postiženo až 50 % dospělých. AR je spojená s celou řadou komplikací, jako jsou poruchy spánku, únava, emoční labilita, ty vedou ke snížené kvalitě života a snížené pracovní produktivitě.

Většina pacientů se středně těžkou až těžkou perzistující AR často užívá celou řadu léků, které jim umožňují potlačit příznaky onemocnění. Právě farmakoterapie tvoří hlavní zdroj nákladů na zdravotní péči pacientů s AR. Specifická alergénová imunoterapie pomocí extraktu alergenů byla poprvé popsána již v roce 1911 a dodnes představuje v alergologii jedinou kauzální léčbu. V uvedené práci jsou prezentovány výsledky studie hodnotící zdravotní a ekonomickou účinnost předsezónní subkutánní alergénové imunoterapie pylové alergie v České republice.

Cíl studie, charakteristika souboru a metodika

Primárním cílem této studie bylo popsat změny klinických výsledků a nákladů na zdravotní péči u pacientů s AR léčených subkutánní alergénovou imunoterapií (AIT) léčivými přípravky Pollinex® Rye nebo Pollinex® Tree během prvních tří sezón léčby (základní a udržovací léčba). Jednalo se o jednoramennou, neintervenci, multicentrickou tříletou prospektivní studii.

Od prosince 2016 do března 2018 bylo do studie zařazeno 471 pacientů zahajujících léčbu AIT, sledování bylo dokončeno v listopadu 2020. Výsledky jsou prezentovány u 317 pacientů, kteří byli sledováni ve třech následujících pylových sezónách. Soubor byl vyvážený z hlediska pohlaví, zařazeni byli pacienti ve věku od 6 do 74 let (průměrný věk 32,9 let). Subkutánní AIT byla zahájena v průměru 4,8 let po stanovení diagnózy AR. U celkem 63,7 % pacientů byla zahájena léčba přípravkem Pollinex Tree a u 36,3 % pacientů přípravkem Pollinex Rye.

Pacienti byli sledováni před zahájením AIT a poté v každé ze tří pylových sezón.

Klinické parametry byly získány na základě výsledků vyšetření provedených zkoušejícími lékaři na specializovaných pracovištích a subjektivní hodnocení pacientů vzešlo z patientských dotazníků.

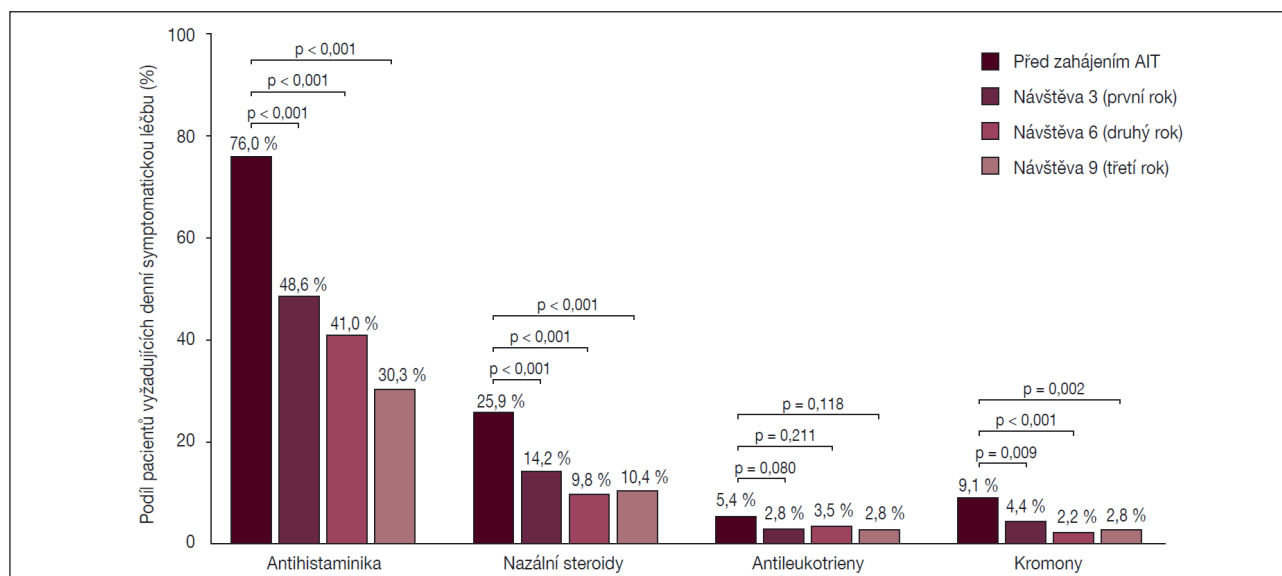
Výsledky

Studie potvrdila stanovené cíle, tj. zdravotní účinnost, bezpečnost a ekonomickou efektivitu subkutánní alergénové imunoterapie, prováděné léčivými přípravky Pollinex Tree a Pollinex Rye.

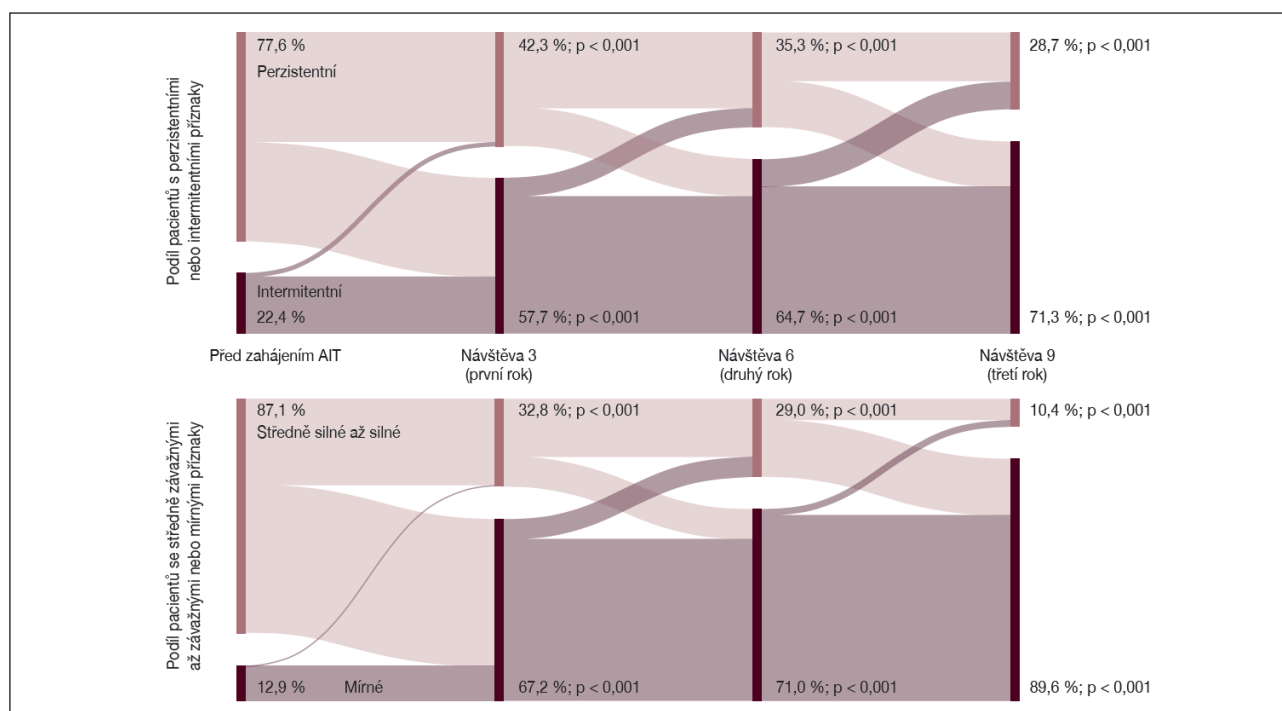
Nejvýraznější bylo zlepšení skóre subjektivních příznaků (ARTSS)ⁱ a snížení skóre spotřeby symptomatiké/záchranné medikace (ARMS)ⁱⁱ, zejména významný pokles užívání antihistaminik (o 41 %) a intranazálních glukokortikoidů (o 52 %) – viz obr. 1. Tato dvě skóre byla v souladu s doporučenými postupy shrnuta pomocí kombinovaného indexu (ACS)ⁱⁱⁱ, ke zlepšení došlo u 91 % pacientů.

Statisticky významný pokles byl pozorován rovněž u frekvence a závažnosti klinických příznaků

- i (ARTSS – standardizované skóre average rhinoconjunctivitis total symptom score)
 ii (ARMS – average rescue medicine score)
 iii (ACS – average combined score)

Obr. 1: Procentuální snížení spotřeby léků v průběhu studie

Obr. 2: Změny procentuálního počtu nemocných dle frekvence a tíže symptomů

(ARIA)^{iv}. Po třetí sezóně poklesl podíl pacientů s perzistující AR ze 77,6 % na 28,7 % ($p < 0,001$) a podíl pacientů se středně těžkou nebo těžkou AR poklesl z 87,1 % na 10,4 % ($p < 0,001$) – viz obr. 2.

Významné zlepšení subjektivních i objektivních ukazatelů vykresluje reálnou účinnost přípravku Pollinex při terapii AR. Účinek je patrný již po prvním roce aplikace, nicméně důležitější je, že v průběhu tří sezón je patrný trend rostoucí účinnosti.

Významně se také snížil počet neplánovaných návštěv u alergologa. Celkem 99 % pacientů vyžadovalo po třech letech léčby pouze jednu nebo žádnou neplánovanou návštěvu za rok oproti 42 % pacientů před zahájením léčby AIT ($p < 0,001$), přičemž nebyla uvažována plánovaná návštěva za účelem aplikace přípravku Pollinex.

Účinnost přípravku Pollinex v běžné praxi se promítá do významného snížení výdajů na zdravotní péči. Nejvýznamnější úspory přineslo snížení spotřeby symptomatických léků u jednoho pacienta za jednu sezónu z 959 Kč (36,2 EUR*) na 489 Kč (18,5 EUR*), tj. o 49 %. Průměrné celkové roční přímé náklady na pacienta činily 1 203 Kč (45,5 EUR*) na počátku léčby a poklesly na 555 Kč (21 EUR*), tj. o 54 %. Na druhé straně byly tyto úspory kompenzovány v prvních třech letech náklady vzniklými v důsledku základní a udržovací terapie, po zahrnutí nákladů spojených s přípravkem Pollinex se celkové přímé náklady zvýšily na 2 108 Kč (79,7 EUR*), tj. o 75 %.

Údaje o bezpečnosti léčby byly shromažďovány u všech 471 pacientů, zaznamenáno bylo celkem 20 nežádoucích účinků u 7 pacientů. Většinou se jednalo o lokální reakce v místě vpichu.

Shrnutí

První tříleté sledování subkutánní AIT u pacientů s AR pomocí přípravků Pollinex Rye a Pollinex Tree v reálné klinické praxi v České republice ukazuje, že léčba byla v českém prostředí účinná a bezpečná. Významné bylo zlepšení objektivních i subjektivních parametrů a v průběhu tří sezón byl patrný trend trvale rostoucího účinku. Z pohledu plátců (pojišťoven) přináší AIT úsporu přímých nákladů na zdravotní péči v oblasti symptomatické léčby a četnosti neplánovaných návštěv lékaře.

Zkratky: IQR – mezikvartilní rozsah; IC – interval spolehlivosti

doc. MUDr. Vít Petru, CSc.
Alergologie a klinická imunologie,
Synlab Czech s.r.o.
Stroupežnického 18
150 00 Praha 5
e-mail: vit.petru@synlab.com

iv (ARIA – Allergic Rhinitis and its Impact on Asthma)

* K přepočtu byl použit průměrný kurz za rok 2020, kdy byla zpracována původní zpráva (1 EUR = 26,452 Kč)